

MİLEL VE NİHAL

inanç, kültür ve mitoloji araştırmaları dergisi

ISSN: 1304-5482 / e-ISSN: 2564-6478

Cilt/Volume: 19 Sayı/Issue: 2
Temmuz - Ağustos / July - December 2022

MİLEL VE NİHAL

inanç, kültür ve mitoloji araştırmaları dergisi

Cilt/Volume: 19 Sayı/Issue: 2 • Temmuz - Ağustos / July – December 2022

ISSN: 1304-5482 • e-ISSN: 2564-6478

Dizin / Indexing

Bu dergi uluslararası EBSCO HOST Research Databases veri indeksi ve ULAKBİM TR DİZİN tarafından taranmaktadır.

Sahibi / Owner

Milel ve Nihal Eğitim, Kültür ve Düşünce Platformu Derneği adına

Prof. Dr. Hakan Olgun

İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - holgun@istanbul.edu.tr

Yazı İşleri Sorumlusu / Legal Representative

Prof. Dr. Yasin Aktay

Ankara Yıldırım Beyazıt Üni., İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türkiye, yaktay@ybu.edu.tr

Yönetim Yeri / Administration Place

Milel ve Nihal Eğitim, Kültür ve Düşünce Platformu Derneği

Fevzipaşa Cad. Şehit Mehmet Sarper Alus Sok. No: 5, K.: 3, Tel: (0212) 533 97 31 Fatih/İstanbul

e-posta: dergi@milelvenihal.org

<http://www.milelvenihal.org>

<http://dergipark.org.tr/pub/milel>

Baskı / Publication

Arena Kağıtçılık Matbaacılık İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. – İstanbul, Aralık 2022

Sertifika No: 47101 – Davutpaşa Cad. No: 81 D:138-138 Topkapı / Zeytinburnu

Tel: 0212 613 03 88/89

Kapak ve Sayfa Tasarımı / Cover & Page Design

Bilal Patacı

Milel ve Nihal yılda iki sayı olarak Haziran ve Aralık aylarında yayımlanan **uluslararası, hakemli ve açık erişimli bilimsel** bir dergidir. *Dergide* yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Yayımlanma dili Türkçe ve İngilizcedir. Yazıların yayımlanıp yayımlanmamasından yayın kurulu sorumludur.

Milel ve Nihal is a scholarly, international, peer-reviewed and open-access journal published biannually in June and December. Authors bear scientific and legal responsibility for their published articles. The publication languages of the journal are Turkish and English. The Editorial Board have all the responsibility and authority to accept or decline an article.

Editör / Editor

Prof. Dr. Şinasi Gündüz • İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - sgunduz@istanbul.edu.tr

Editör Yrd. / Co-Editor

Prof. Dr. Cengiz Batuk • Ondokuz Mayıs Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - cengiz.batuk@omu.edu.tr

Prof. Dr. Hakan Olgun • İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - holgun@istanbul.edu.tr

Editör Kurulu / Editorial Board*

Doç. Dr. Mehmet Alıcı • Mardin Artuklu Üni., İslami İlimler Fakültesi, Türkiye - mehmetalici@artuklu.edu.tr

Prof. Dr. Cengiz Batuk • Ondokuz Mayıs Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - cengiz.batuk@omu.edu.tr

Prof. Dr. Şinasi Gündüz • İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - sgunduz@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Hakan Olgun • İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - holgun@istanbul.edu.tr

Dr. Bilal Patacı • İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - bilal.pataci@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. M. Mahfuz Söylemez • İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - mahfuz@istanbul.edu.tr

Danışma Kurulu / Advisory Board*

Prof. Dr. Baki Adam • Ankara Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - adam@divinity.ankara.edu.tr

Prof. Dr. Mohd Mumtaz Ali • International Islamic University Malaysia, Malezya - mumtazali@ium.edu.my

Prof. Dr. Kemal Ataman • Marmara Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - kemal.ataman@marmara.edu.tr

Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın • Medipol Üni., Hukuk Fakültesi, Türkiye - maaydin@medipol.edu.tr

Prof. Dr. Dursun Ali Aykıt • Marmara Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - daykit@marmara.edu.tr

Prof. Dr. Yılmaz Can • Ondokuz Mayıs Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - ycan@omu.edu.tr

Prof. Dr. Ahmet Çakır • Ondokuz Mayıs Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - ahmetc@omu.edu.tr

Prof. Dr. W. S. Dalpour • Uni. of Maine at Farmington, Division of Social Sciences and Business, ABD, dalpour@maine.edu

Prof. Dr. Cemalettin Erdemci • Siirt Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - cerdemci@siirt.edu.tr

Prof. Dr. Richard Foltz • Concordia Uni., Faculty of Arts and Science, Kanada - Richard.Foltz@concordia.ca

Doç. Dr. Erman Gören • İstanbul Üni., Edebiyat Fakültesi, Türkiye - ermanogoren@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Tahsin Görgün • 29 Mayıs Üni., Edebiyat Fakültesi, Türkiye - tgorgun@29mayis.edu.tr

Prof. Dr. Ahmet Güç • Uludağ Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - aguc@uludag.edu.tr

Doç. Dr. Recep Gün • Ondokuz Mayıs Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - rgun@omu.edu.tr

Dr. Erica C.D. Hunter • Uni. of London, School of Oriental and African Studies, UK, eh9@soas.ac.uk

Prof. Dr. Mehmet Katar • Ankara Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - katar@ankara.edu.tr

Prof. Dr. Mahmut Kaya (Emekli) • Türkiye - mkaya45@gmail.com

Prof. Dr. Sadık Kılıç • Ordu Üni., İslami İlimler Fakültesi, Türkiye - sadikkilic@odu.edu.tr

Doç. Dr. Şevket Kotan • İstanbul Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - sevkot.kotan@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Ali Osman Kurt • Ankara Sosyal Bilimler Üni., İslami İlimler Fakültesi, Türkiye - aliosman.kurt@asbu.edu.tr

Prof. Dr. İlhan Kutluer • Marmara Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - kutlueri@yahoo.com

Doç. Dr. Yasin Meral • Ankara Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - yasinmeral1979@gmail.com

Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak • Hacettepe Üni., Edebiyat Fakültesi, Türkiye - ocak@hacettepe.edu.tr

Prof. em. Jon Oplinger • Uni. of Maine at Farmington, Division of Social Sciences and Business, ABD, jon@maine.edu

Prof. Dr. Ömer Özsoy • Goethe Uni. Frankfurt, Center for Islamic Studies, Germany - oezsoy@em.uni-frankfurt.de

Dr. Rosalie Helena de Souza Pereira • Pontifical Catholic Uni. of São Paulo, Brezilya - rosaliereira@uol.com.br

Prof. Dr. Ekrem Sarıkcıoğlu (Emekli) • Türkiye - ekremsarikcioglu@hotmail.com

Prof. Dr. Hüseyin Saroğlu • İstanbul Üni., Edebiyat Fakültesi, Türkiye - husari@istanbul.edu.tr

Prof. Bobby S. Sayyid • Leeds Uni., School of Sociology and Social Policy, UK - S.Sayyid@leeds.ac.uk

Prof. Dr. İsmail Taşpınar • Marmara Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - itaspinar@marmara.edu.tr

Dr. Martin Whittingham • Oxford Uni., Faculty of Theology and Religion, UK - martin.whittingham@theology.ox.ac.uk

Prof. Dr. Hüseyin Yılmaz • Selçuk Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - huseyin.yilmaz@selcuk.edu.tr

Prof. Dr. Ali İhsan Yitik • Dokuz Eylül Üni., İlahiyat Fakültesi, Türkiye - ali.yitik@deu.edu.tr

Yazım ve Dil Editörü / Copy Editor

Dr. Bilal Patacı • İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türkiye - bilal.pataci@istanbul.edu.tr

Yabancı Dil Editörü / Language Editor

Arş. Gör. Ömer Faruk Peksöz • Kocaeli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türkiye - omer.peksöz@kocaeli.edu.tr

* Soyadına göre alfabetik sıra / In alphabetical order

bu sayıda / contents

Makaleler / Articles

- 119-146 | Araştırma Makalesi / *Research Article*
Şevket KOTAN
Kur'an ve Siret Bütünlüğü
The Integrity of the Qur'an and Sirat
- 147-186 | Araştırma Makalesi / *Research Article*
Ali GÜL
Bir Budist Ahlak Klasığı: Aryaşura'nın Câtakamâlâ'sı
A Buddhist Ethical Classic: Aryasura's *Jā takamālā*
- 187-223 | Araştırma Makalesi / *Research Article*
Fatih MEMİÇ
Habad-Lubaviç Hasidiliğinin Ortaya Çıkışı ve Küresel Bir Harekete Dönüşümü
The Emergence of the Chabad-Lubavitch Hasidism and Its Transformation into a Global Movement
- 225-252 | Araştırma Makalesi / *Research Article*
Musa Osman KARATOSUN
Kilise Hukukunda Kadınların Manastır Hayatını Düzenleyen Son Papalık Genelgesi 'Vultum Dei Quarere' ile Gelen Yenilikler
Innovations in Church Law with the Last Apostolic Constitution "Vultum Dei Quarere" Regulating the Contemplative Life of Women
- 253-280 | Araştırma Makalesi / *Research Article*
Ahmet DEMİRHAN
Cadılar, Gezgin Ruhlar, Ginzburg ve Eliade: 'Şamanlık Nedir?' Sorusuna Analitik Bir Yaklaşım
Witches, Travelling in Spirits, Ginzburg, and Eliade: An Analytical Approach to the Question of "What is Shamanism?"

Editörden

Milel ve Nihal: İnanç, Kültür ve Mitoloji Araştırmaları Dergisi bu yeni sayısında da din bilimlerine dair temel konularda birbirinden değerli araştırma makalelerini ihtiva etmektedir. Makalelerde Kur'an ve sîret ilişkisi, Budist ahlak metinleri, Habad Yahudiliği ve Şamanizm tartışmaları ele alınıp incelenmiştir.

Derginin bu sayısında ilk makale, Şevket Kotan tarafından kaleme alınan "Kur'an ve Sîret Bütünlüğü" başlıklı makaledir. Makalede Kur'an-sîret münasebeti bağlamında Kur'an'ın uygulamalı tefsiri mesabesindeki sîret ve sünnetin tefsirin temel kaynakları oldukları kadar Kur'an'ın da sîretin sahih kaynağı ve onun yazımı için mihver konumunda olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte bilimsel bir sîret yazımının doğru bir peygamber tasavvuruna, doğru bir peygamber tasavvurunun ise Kur'an'ın hakemliğine ihtiyaç duyduğunun altı çizilmiştir. Bu tespit çerçevesinde makalede, her tefsir çalışmasının, aynı zamanda büyük ölçüde bir sîret çalışması olduğu ifade edilmiş ve bu hususun, sîrete ilişkin tarihsel arka plan ele alınmadan ve diyalektik bir süreç işletilmeden sağlıklı bir tefsir çalışmasının ve Kur'an'ın atmosferine giriş yapmanın mümkün olmayacağı kanaati dile getirilmiştir. Ali Gül'ün kaleme aldığı diğer makale "Bir Budist Ahlak Klasiği: Aryaşura'nın *Câtakamâlâ'si*" başlığını taşımaktadır. Makalede dinlerin kutsal metinleri dışında üretilen dinî literatürde ahlaki öğretileri esas alan metinlerin bulunduğu ve bu metinlerin çeşitli edebî türleri kullandığına dikkat çekilmiştir. Budist gelenek açısından bu tür edebî türlerin bir örneği olarak Câtaka adı verilen öykülere işaret edilmiştir. Buda'nın geçmiş yaşam anlatıları olarak tanımlanan Câtakalar çerçevesinde, onun bir *bodhisattva* yani Buda olma yolunda bir namzet iken sergilediği erdemlerin konu edildiği makalede temel olarak *Câtakamâlâ'*nin Budist ahlak geleneğindeki önemi incelenmiştir. "Habad-Lubaviç Hasidiliğinin Ortaya Çıkışı ve Küresel Bir Harekete Dönüşümü" adlı makale Fatih Memiş tarafından kaleme alınmıştır. Makalede özellikle XVIII. yüzyılda günümüz Polonya ve Ukrayna devletlerini kapsayan bölgede ortaya çıkan hasidik geleneğin Rusya'daki önemli temsilcilerinden biri olan Ha-

bad-Lubaviç ele alınmıştır. Habad-Lubaviç'in, Yahudi kimliğini, geleceğini, mirasını üstlenip bu mirası sürdürme niyetinde olduğu dile getirilmiştir. Yahudilere dinin emir ve yasaklarını tebliğ etme anlamında misyoner bir hareket olarak tanımlanan bu hareketin başlangıçtan günümüze tarihi seyri, diğer hasidik geleneklerden farklılıkları, yerelden küresel bir harekete dönüşümü ve misyon faaliyetleri makalenin temel vurgularını ifade etmiştir. Musa Osman Karatosun, "Kilise Hukukunda Kadınların Manastır Hayatını Düzenleyen Son Papalık Genelgesi 'Vultum Dei Quarere' ile Gelen Yenilikler" başlıklı makalesinde, münzevi yaşamı seçen kadınların manastır hayatına dair kaide ve kuralları birçok açıdan yeniden düzenlemek için Papa Francis tarafından 29 Haziran 2016 tarihinde yayınlanan *Vultum Dei Quarere* (Vechullah'ı Aramak) isimli bir belge ile gelen yeni düzenlemeler incelenmiştir. Makalede, söz konusu belgeyle birlikte kadınların manastır hayatını düzenleyen eski genelgelerin hükmünün kaldırıldığı, bazı yasaların güncellendiği, yeni yasalar tesis edilip modern problemlere çözümler getirildiği ifade edilmiştir. Manastır hayatına intizam getiren diğer papalık dokümanlarının da mukayeseli bir biçimde incelendiği makalede rahibelerin manastır hayatıyla ilgili Kilise Hukukunun nihai hükümleri temel başlıklar altında irdelenmiştir. "Cadılar, Gezgin Ruhlar, Ginzburg ve Eliade: 'Şamanlık Nedir?' Sorusuna Analitik Bir Yaklaşım" başlıklı son makalede Ahmet Demirhan, İtalyan tarihçi Carlo Ginzburg'un iddiaları üzerinden onun şamanlığa dair kavrayışını analitik bir yaklaşımla ele almıştır. Makalede, Ginzburg'a göre kadim bir bereket ritüelinin kalıntısı olan bu kültürün, engizisyon sürecinde cadılığa dönüşmüş avami bir inanç olduğuna, bununla birlikte Eliade'in, Ginzburg'un keşfettiği tarım kültürünü dünyanın başka yerlerinde de görülebilen daha kozmik bir ortak inancın bir yansıması olarak gördüğüne ve onu cadılığa dönüşen daha kökensel bir başlangıç mitinde aradığına dikkat çekilmiştir. Bu mukayese sonucunda da Eliade'in, kendi mitleri aralığıyla kendilerini üçlü bir yapıya bölmüş Hint-Avrupalı toplumlarda şamanlığın herhangi bir izinin olamayacağını iddia ettiği ifade edilmiştir. Ginzburg'un buna cevabının ise, değişik zamanlarda ve mekanlarda birbirleriyle teması olmayan kültürlerde ortaya çıkan bir esrime tekniğinin varlığının göstermek olduğu kaydedilmiştir. Böylece makalede iki farklı perspektif temeli üzerinden şamanlık karşılaştırmalı bir yaklaşımla ele alınmıştır.

Gelecek sayıda görüşmek üzere...

Editör